

jen na klíčové problémy. M.Doležal ve svém vystoupení také upozornil, že jistou možností tématického rozšíření výuky je zařazení partií o státu a právu rozvojových zemí. Hlavním problémem a úkolem zůstává i nadále skloubit při výuce historický aspekt s množstvím faktografických údajů. Jako nejvhodnější řešení se jeví rozvíjet na základě konkrétních údajů u studentů samostatné myšlení, vytvářet u nich obraz vzájemných souvislostí a nikoli je učit jen souboru vybraných otázek a na ně modelových odpovědí. Je třeba vést posluchače k tomu, aby sami pracovali s historickým materiálem, zamýšleli se nad ním a uvědomovali si zákonitosti státoprávního vývoje. Značně limitujícím faktorem je samozřejmě při prosazování tohoto záměru rozsah výuky. Proto je nutné soustředit se především na klíčová období vývoje a jim pak věnovat při pedagogickém procesu zvýšenou pozornost, ukázat studentům co nového se v takových uzlových bodech vytvářelo a následně pak, které instituty byly živé i nadále a které zanikly, jakož i důvody, které k tomu vedly. Pozornost se zcela zákonitě obrací především na výuku dějin státu a práva socialistických zemí, což se nutně odráží v úzké spolupráci s Kabinetem Ústavu marxismu-leninismu.

Na závěr svého vystoupení poukázal M.Doležal na nové úkoly společenských a tedy i historickoprávních věd, tak jak vyplývají z posledních sjezdových materiálů i vystoupení soudruha Gorbačova a pozval všechny přítomné na mezinárodní konferenci věnovanou problematice velkých kodifikací, jejíž uspořádání plánuje pražské pracoviště na rok 1988. V diskusi, které se mimo jiné zúčastnil K.Malý, M.Kadlecová, D.Pelikán a další, bylo poukázáno na některé otázky spojené s výukou těchto předmětů, jako je problematika odlišného vývoje státu a práva neevropských oblastí, obecně kulturní poslání právněhistorických oborů, potřeba zaměření výuky specializačních bloků na další rozvíjení samostatného myšlení u studentů s cílem pochopit zákonitosti státoprávního vývoje jednotlivých zemí.

Na závěr jednání pozval všechny vedoucí košické katedry P.Mosný na příští setkání právních historiků organizované tímto pracovištěm.

I letošní setkání právních historiků je možno hodnotit jako zdařilé. Kromě nesporného společenského významu měla tato schůzka především význam v tom, že učitelé jednotlivých kateder dějin státu a práva měli možnost zkonfrontovat své názory na problémy, které se vyskytují v jejich práci a stanovit společný postup pro jejich řešení, jakož i dohodnout podrobnosti rozvoje vědecké činnosti a sladit její další postup. Znovu se ukázalo, jak potřebná a přínosná jsou tato setkání pro další růst československé právní historie.

M.Borihyová

M.Murárová

M.Skřejpek

85 let prof. Jiřího Cvetlera

V únoru 1987 oslavil v plné životní i pracovní svěžesti významný právní historik prof. Jiří Cvetler své 85. narozeniny. Jeho životní dráha je provázena soustavným vědeckým

bádáním, kterému se věnoval již od svých studentských let. Po absolvování klasického gymnázia v Praze studoval na právnické fakultě Univerzity Karlovy, kde byl zapsán v právněhistorických seminářích, z nichž je třeba zvláště vzpomenout římskoprávní u prof. L. Heyrovského a J. Vančury a papyrologický u prof. O. Sömmersha. Po získání doktorátu (1924) působil několik let v praxi, jako advokátní koncipient, ale stále byl přitahován zájmem o vědeckou práci. Proto v letech 1931 - 1932 na čas přerušuje zaměstnání a pokračuje ve studiích na filozofické fakultě v Mnichově a potom právnické v Římě, zejména papyrologie a byzantinistiky.

V tomto období začal i svoji pedagogickou dráhu, nejprve jako externí učitel na Státní škole archivní v Praze a potom právnické fakultě Univerzity Karlovy. V roce 1935 zde předložil habilitační spis *Daneion a zápůjčka v právu ptolemajského Egypta* na jehož základě se stal soukromým docentem římského práva UK. V příštích letech se vedle praxe v advokátních kancelářích a podnicích, věnoval pilně publikační práci z oblasti papyrologie, jejichž výsledky shrnul v řadě větších i drobnějších příspěvků v našich a zahraničních časopisech.

Jeho slibně se rozvíjející vědeckopedagogickou činnost přerušila okupace a uzavření českých vysokých škol. Ihned po osvobození se však k ní mohl vrátit nejprve na fakultě pražské, odkud byl v září 1946 povolán jako profesor římského práva na právnickou fakultu do Brna. To již měl připravenu *Rukojeť* k přednáškám o soukromém právu římském, kterou v témže roce vydal.

Po zrušení fakulty (1952) nastoupil do pobočky Slovanského ústavu (od roku 1955 Slovanského ústavu ČSAV), s nímž, resp. jeho nástupci Ústavem evropských socialistických zemí a sovětským institutem spolupracoval i po odchodu do penze. Připomeňme alespoň letmo z této doby jeho výzkumy o vztazích našich národů a bulharského (např. *Český a slovenský podíl na budování bulharského státu*, *Slovanské historické studie* 1966), k Polsku (člen autorského kolektivu *Češi a Poláci v minulosti*, Praha 1964) a samozřejmě zájem o osobnost K. Jirečka. Velkou pozornost věnoval i práci popularizační.

Po zřízení právnické fakulty v Brně (1969) byl jmenován vedoucím její historickoprávní katedry a zároveň převzal přednášky z obecných dějin státu a práva. Rychle vydal několik kvalitních učebních pomůcek vesměs z práva římského a v edici AUB I publikoval statě z období Byzance.

Ani jeho další odchod do důchodu neznamenal přerušování vědecké práce. Od roku 1976 do dnešních dnů pracuje v kabinetu balkanistiky a hungaristiky na FF UJEP v Brně. Významnou měrou se zasloužil o vydání několika svazků bibliografií (např. v roce 1980 a 1986), publikoval též několik statí zabývajících se státoprávní problematikou balkánských zemí. O jeho opravdové svěžesti svědčí skutečnost, že nejnovější z nich vyšly v letech 1985 (k otázkám sjednocení bulharských zemí) a 1987 (vztahy Jenny Taxisové k počátkům hudební kultury v Plovdivu). Nepolevuje ani v pilné recenzní a anotační práci mimo jiné i pro *Právněhistorické studie*, jejíž redakční rada se připojuje ke gratulantům s přáním pevného zdraví a dalších pracovních úspěchů.

Pavel Mates